

UMHVERFISSTOFNUN

Samantekt efnateymis fyrir árið 2014

Efnisyfirlit

1.	INNGANGUR	1–2
2.	GREINING EVRÓPUGERÐA	2–3
3.	HEIMILD TIL TOLLAFGREIÐSLU	3–3
4.	EFTIRLITSVERKEFNI	4–4
5.	TILKYNNINGAR	5–4
6.	FYRIRSPURNIR OG ÁBENDINGAR	6–5
7.	SKÝRSLUSKIL TIL ESA OG UNEP	7–5
8.	FRÆÐSLA OG KYNNING	8–6
9.	ERLENT SAMSTARF	9–7
10.	FRÉTTIR FRÁ EFNATEYMI 2014	10–8

1. Inngangur

Í byrjun árs 2014 tók efnateymi Umhverfisstofnunar við markaðseftirliti með eignum og efnablöndum. Á árinu var unnið að fjölbreyttum eftirlitsverkefnum skv. áætlun og verkferlar mótaðir. Auk þess fór drjúgur tími í að rýna nýjar Evrópugerðir og skrifa drög að innleiðingarreglugerðum. Hlutverk Umhverfisstofnunar skv. efnalögum og þar með efnateymis er tilgreint í 5. gr. efnalaga. Verkefnin eru margþætt og eru þau helstu tilgreind í þessari samantekt.

2. Greining Evrópugetða

Íslensk löggjöf um efnimál byggir á löggjöf Evrópusambandsins og fylgir Ísland þannig stefnu sambandsins. Eitt af föstu verkefnum efnateymis er að greina reglugerðir og tilskipanir Evrópusambandsins og útbúa upplýsingablað og staðalskjal sem send eru til Umhverfis- og auðlindaráðuneytis (UAR). Hér er bæði um að ræða nýjar reglugerðir sem og breytingar á gildandi reglugerðum. Sú breyting hefur orðið á fyrra verklagi að nú sendir stofnunin drög að reglugerð um leið og hún sendir upplýsingablað og staðalskjal. Áður var það gert nokkrum sinnum á ári og nokkrar gerðir teknar saman í eina innleiðingargerð.

Málaflokkur	Fjöldi 2013	Fjöldi 2014
REACH	4	8
Flokkun og merking	3	2
Sæfivörur	26	33
Plöntuverndarvörur,	38	38
Snyrtivörur	4	11
Ósoneyðandi efni og gróðurhúsalofttegundir		3
Þvotta- og hreingerningarefni		0
Rafhlöður og raftæki	2	25
Eldsneyti	1	4
Þrávirk lífræn efni		1
Samtals	109	125

3. Heimild til tollafgreiðslu

Umhverfisstofnun veitir heimild til tollafgreiðslu fyrir ýmis leyfisskyld efni og efnablöndur. Árið 2013 voru veittar 188 slíkar heimildir og skiptust þær þannig á eftirfarandi málaflokka:

Málaflokkur	Fjöldi 2013	Fjöldi 2014
Eiturefni	15	16
Sæfivörur	66	89
Gróðurhúsalofttegundir	25	24
Plöntuverndarvörur	18	34
Önnur efni	66	70
Samtals	190	233

4. Eftirlitsverkefni

Samkvæmt efnalögum skal Umhverfisstofnun útbúa eftirlitsáætlun til þriggja ára og skal fyrsta áætlunin gilda frá 1. janúar 2014. Árið 2014 var unnið að eftirtöldum eftirlitsverkefnum og eru niðurstöður þeirra birtar á heimasíðu stofnunarinnar: <http://ust.is/atvinnulif/efni/eftirlit/eftirlitsverkefni/>

Eftirlitsverkefni	
1	Sæfivörur: Eftirlit með markaðssetningu nagdýraeiturs (vörflokkur 14) og skordýraeiturs (vörflokkur 18)
2	Sæfivörur: Eftirlit með markaðssetningu viðarvarnarefna (vörflokkur 8)
3	Eftirlit með flokkun og merkingu umbúða ætandi efna í byggingavöruverslunum
4	Eftirlit með markaðssetningu plöntuverndarvara.
5	Úttekt á tollafgreiðslu plöntuverndarvara árið 2012 og 2013
6	Snyrtivörur: merking og innihald háralita
7	Snyrtivörur: tilkynning um markaðssetningu snyrtivara í Evrópu grunn
8	Rapex, samantekt og upplýsingagjöf til birgja

5. Tilkynningar

Samkvæmt nýjum efnalögum er eitt af hlutverkum heilbrigðisnefnda sveitarfélaga að hafa eftirlit með meðferð, notkun og merkingum efna í starfsleyfisskyldri starfsemi sem heyrir undir þau starfsleyfi sem nefndin gefur út á grundvelli laga um hollustuhætti og mengunarvarnir. Upplýsa skal Umhverfisstofnun um niðurstöður eftirlitsins og bregst stofnunin síðan við og gerir kröfur til birgjans um að gera úrbætur á merkingum vörunnar.

Árið 2014 bárust 22 tilkynningar um vanmerktar vörur frá HES. Umhverfisstofnun brást við með því að gera kröfum til birgjans um úrbætur með viðeigandi eftirfylgni.

Þvingunarúrræði	Fjöldi 2013	Fjöldi 2014
Krafa um úrbætur	47	22
Áform um áminningu	17	7
Áminning	0	2

6. Fyrirspurnir og ábendingar

Á hverju ári fær efnateymið fjölda fyrirspurna sem reynt er að svara fljótt og vel. Markmiðið er að skrá allar fyrirspurnir í skjalakerfið sama hvernig þær berast; tölvupósti eða síma.

Skráðar fyrirspurnir í skjalakerfi

Málaflokkur	Fjöldi fyrirspurna 2014
REACH	10
Flokkun og merking	23
Sæfivörur	33
Eldsneyti	8
Snyrtivörur	47
Plöntuverndarvörur	16
Aðrar fyrirspurnir	50
Samtals	187

7. Skýrsluskil til ESA og UNEP

Umhverfisstofnun ber skylda til skv. lögum og reglugerðum að skila ýmsum gögnum til Eftirlitsstofnunar Evrópu og UNEP

Skýrsla
Quality data for petrol and diesel fuel in Iceland in 2013
Sulphur content of marine fuels in Iceland 2013
Ozone Depleting Substances for the year 2013

8. Fræðsla og kynning

Á hverju ári heldur efnateymið fundi til að kynna breytingar á lögum og reglugerðum fyrir bæði önnur stjórnvöld og hagsmunaaðila. Eftirtaldir kynningarfundir voru haldnir árið 2014:

Dags.	Fundur
22. ágúst	Kynningarfundur fyrir iðnaðinn í samstarfi við SI og SVP í tengslum við heimsókn Geert Dancet, forstjóra Efnastofnunar Evrópu.
Okt.-nóv.	Könnun á þekkingu iðnaðar og verslunar á markaðssetningu efnavara
8. okt	Kynning á efnamálum á réttindanámskeiði fyrir heilbrigðisfulltrúa
7. apríl	Kennsla: Námskeið um meðferð varnarefna
18. mars	Upplýsingafundur um merkingar efnavara í byggingarvöruverslunum, öryggisblöð og viðarvarnarefni
13. mars	Erindi um efnalögin á ráðstefnu Mannvirkjastofnunar og slökkviliða
15. maí	Samráðsfundur með HES og VER um framleiðslu snyrtivara og eftirlit
3. sept.	Kynning á efnamálum á Íslandi fyrir Norræna efnahópinn (NKG) sem hélt fund hér á landi.
15. okt	Samráðsfundur með HES og VER um eftirlit með meðferð varnarefna

9. Erlent samstarf

Mikilvægur þáttur í starfi efnateymis er samstarf innan Norðurlanda og Evrópu við túlkun og framkvæmd efnalöggjafarinnar. Efnateymið tók þátt ýmsum fjarfundum á árinu og sótti einnig fundi/námskeið/ráðstefnur árið 2014:

Dagsetning	Fundur
21. jan.	Fjarfundur um þjálfun í RIPE gagnagrunni ECHA. Tveir starfsmenn frá Umhverfisstofnun tóku þátt.
2.-3. mars	Fundur hjá Norræna sæfivöruhópnum, haldinn í Osló, Noregi. Einn starfsmaður frá Umhverfisstofnun tók þátt.
8.-9. apríl	Fundur og Workshop um Non-target screening í Ystad, Svíþjóð. Umsjón: Nordic Screening group. Einn starfsmaður frá Umhverfisstofnun tók þátt
20.-22. maí	Fundur um efnavörueftirlit norrænu ríkjanna, haldinn í Færeyjum. Umsjón: Norræni efnaeftirlitshópurinn. Tveir starfsmenn frá Umhverfisstofnun tóku þátt.
4.-5. júní	Fundur norræna samráðshópsins um plöntuverndarvörur. Vilnius, Litháen. Einn starfsmaður frá Umhverfisstofnun tók þátt.
4.-5. september	Fundur hjá Norræna sæfivöruhópnum, haldinn á Íslandi. Þrjú starfsmenn frá Umhverfisstofnun tóku þátt.
24.-25. september	HelpNet, samráðsfundur ECHA og þeirra aðila í aðildarríkjum sem reka og starfa við upplýsingaborð vegna REACH, CLP og BPR, og Biocide Stakeholder day. Haldinn í Helsinki, Finnlandi. Einn starfsmaður frá Umhverfisstofnun tók þátt.
3.-6. nóvember	Fundur samráðshóps Efnastofnunar Evrópu og aðildarríkja um framkvæmd REACH, CLP og BPR reglugerðanna (FORUM). Helsinki, Finnlandi. Einn starfsmaður Umhverfisstofnunar tók þátt.
5.-6. nóvember	Fundur norræna samráðshópsins um plöntuverndarvörur og fundur með iðnaðinum. Vilnius, Litháen. Einn starfsmaður frá Íslandi tók þátt.
20. nóvember	Fjarfundur hjá Efnastofnun Evrópu: Train the trainers

10. Fréttir frá efnateymi 2014

Efnateymið ber ábyrgða á texta á heimasíðu Umhverfisstofnunar um efni (<http://ust.is/atvinnulif/efni/>) og kemur að gerð texta á upplýsingasíðu Umhverfisstofnunar um grænan lífsstíl (www.graenn.is) sem inniheldur upplýsingar fyrir almenning um m.a. efnavörur og gefur góð ráð til að lágmarka snertingu við óæskileg efni. Þegar nýtt efni er sett á heimasíðuna er útbúin frétt og hún send á fjölmiðla. Hér fyrir neðan er yfirlit yfir þær fréttir sem efnateymið sendi frá sér árið 2014.

Dags.	Frétt
29. jan	Blöðungur um öryggisblöð
31. jan	Meðhöndlaðar vörur
27. mars	Námskeið um meðferð varnarefna
4. apríl	Eftirlit með efnavörum
11. apríl	Bæklingur og gátlistar um markaðssetningu snyrtivara
14. apríl	Ný reglugerð um þvotta- og hreinsiefni
5. júní	Skýrsla um gæði eldsneytis og brennisteinsinnihald
7. ágúst	RAPEX - Tilkynningakerfi ESB um ólöglegar vörur
26. ágúst	Forstjóri Efnastofnunar Evrópu heimsótti Umhverfisstofnun
1. sept	Eftirlit með hárlitum á markaði vorið 2014
17. sept	Varasamar snyrtivörur
13. okt	Notkun ósoneyðandi efna til áfyllingar verður bönnuð
15. okt	Innköllun á Neutral Roll-on svitalyktareyði
5. nóv	Innköllun á blautþurrkum
14. nóv	Eftirlit með plöntuverndarvörum á markaði
21. nóv	Gríðarlegur samfélagskostnaður af hormónaraskandi efnum
27. nóv	Nýjar reglur um sæfivörur taka gildi
4. des	Könnun á þekkingu iðnaðar og verslunar á markaðssetningu efnavara